No. 2885 Zaterdag 2 Oct. 1937 54ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels fl. 0.50

Aan mijnen Roozenkrans.

Kom hier, mijn Roozenkrans!
Het is mij al ontvlogen
Waarvan ik troost weleer
En lavenis vragen dorst.
Het is mij al ontgaan
Het heeft mij al bedrogen;
't Is IJdel, en het gloeit
In mijn gepijnde borst.

Geen bronne meer die spruit;
Geen dauwdrops helpend leken:
Geen bladeren aan den boom,
Geen water in de beken
Niet, niet dan bittere traan
Die langs mijn kaken glijdt.
En Gij, mijn Roozenkrans
Die mij gebleven zijt.

GUIDO GEZELLE.

Enige gedachten omtrent de Zeden

De Beurs van Woensdag heeft in een voorzichtig artikel, maar dat tevens getuigenis aflegt van weinig flinkheid, de bekende Piscaderakwestie aangeroerd, die in de laatste dagen zovele gemoederen heeft bezig gehouden. Dit deed het blad naar aanleiding van de advertentie van de C.P.I.M., ook in ons blad opgenomen, en die het resultaat onthulde van de besprekingen tussen deze Maatschappij en het Gouvernement.

We schrijven een voorzichtig maar weinig flink gesteld artkel.

Want we hebben al zowel van de een als van de andere zijde horen verklaren, dat de Beurs op hun hand is.

En de een bewijst het, doordat de Beurs schrijft, dat de christelijke idealen niet al te beperkt en te dringend mogen beschouwd worden, wat gestaafd wordt met een citaat uit Chesterton.

En de ander zegt, dat de Beurs toch niet onduidelijk beweert, dat **„dit puritanisme juist een caricatuur wordt van datgene wat wij zedelijkheidsopvattingen noemen."**

En beiden hebben gelijk.

Het Beursartikel wil zowel de geit als de kool sparen.

We zouden liever hebben gehad, dat de Beurs geen nadere aandacht aan deze kwestie gegeven had: nog liever, dat genoemde besprekingen binnenkamers gebleven waren tussen de woordvoerders van Maatschappij en Gouvernement, want, zoals de Beurs ook zeer terecht opmerkt is er door het gepraat sensationeel overdreven. We hebben zelf personen meegemaakt, die door deze inmenging van het Bestuur in het Piscaderabad ongenietbaar waren geworden.

Nu de Beurs echter aan „enkele gedachten omtrent de zeden op Curaçao" publiciteit gegeven heeft, zijn wij wel genoodzaakt daar enkele van onze gedachten tegenover te stellen.

Met opzet hebben wij het kopje van de Beurs als hoofd boven ons artikel gezet, maar daaruit weggelaten „op Curaçao", omdat wij van mening zijn, dat wat de Beurs als zo'n soort gangbare zedelijkheid bedoelt, niet bestaat.

„Wat ter wereld," zegt Chesterton in zijn Orthodoxie, „is gangbare zedelijkheid, behalve in haar letterlijke betekenis: — de zedelijkheid, die aan het weggaan is?

De voorschriften van de natuurlijke zedewet berusten op de natuur van de mens en vloeien uit de natuurlijke orde logisch voort.

En aangezien de natuur van de mens overal ter wereld hetzelfde is, zijn deze voorschriften voor alle mensen hetzelfde of ze in Curaçao of aan de Noordpool wonen.

De Beurs is in zijn artikel erg voorzichtig, maar daarom ook niet erg klaar, zodat ons zijn bedoeling niet duidelijk is, waar hij schrijft, „dat de Hollandse omstandigheden enigszins anders zijn dan deze Centraal — of als men wil Zuid-Amerikaanse omstandigheden en dat hier dikwijls op een geheel ander gebied onzedelijkheid moet worden bestreden dan bijvoorbeeld in Holland het geval is. Terwijl men in Holland in de eerste plaats zal optreden tegen excessen in zwembaden, tegen pornografie of tegen toneelvoorstellingen, die geen pas geven, moet men hier in de eerste plaats optreden tegen een zekere mate van losheid van zeden, waarover wij vroeger eens schreven. Wij bedoelen bijvoorbeeld het veelvuldig voorkomende verschijnsel van het in concubniaat leven...

Waarom op Curaçao dit laatste doen en het eerste laten?

De Beurs antwoordt daarop, dat het blad bang is, dat in het oog van de bevolking de waarde „van dit streven" niet geheel beseft wordt en... caricatuur „wordt".

Voor welke bevolking? zouden we nog willen vragen.

De Beurs wil er voor **„waken om al te snel en al te ijdel een oordeel uit te spreken over dergelijke maatregelen als thans door het Bestuur nodig werden geacht.** Doch anderzijds, aldus het blad, is het niet onmogelijk, dat een te sterk doorgevoerd zedelijkheidsbesef omslaat in puritanisme, en hiervan heeft Chesterton op een andere plaats gezegd, **helaas weten wij niet meer precies waar en ontbreekt de gelegenheid om het op te zoeken,** dat dit puritanisme juist een caricatuur wordt van datgene wat wij zedelijksopvattingen noemen......

We vinden het jammer, dat de Beurs hier geen nadere aanduiding geven kan van dit citaat van Cherterton.

Want juist de kern van het hele betoog van de Beurs „Bestuur wees voor-„zichtig in het beschermen der zedelijk-„heidsopvattingen — maak er geen cari-„catuur van!" is juist gebaseerd op dit citaat van Chesterton, wat we nu niet kunnen controleren.

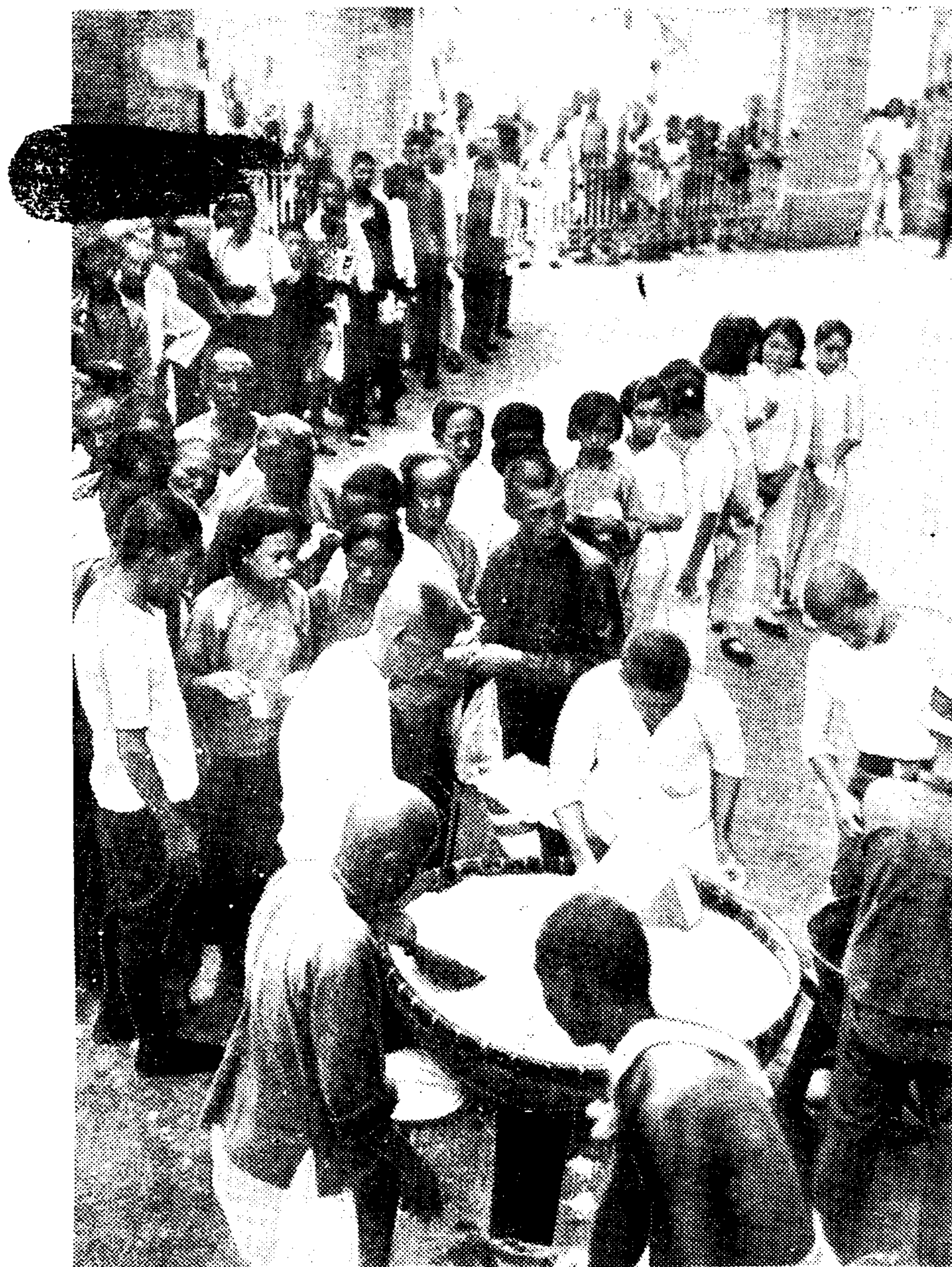
We menen zelfs Chesterton heel goed te kennen en hebben Orthodoxy er nog eens nog nageslagen.

Maar we hebben niets kunnen vinden, wat maar iets lijkt op het „onbekende" citaat van de Beurs, noch dat Chesterton ergens waarschuwt voor overdrijving in het beschermen der zedelijkheidsopvattingen.

Wel echter het tegenovergestelde, dat men voorzichtig zijn moet de z.g. natuurreligie en het cultiveren van de natuur, welke op Piscaderabaai beoefend wordt.

Chesterton schrijft daarover:

De natuur heeft een andere kant, waar de ervaring en de zonde gauw genoeg achterkomen, en het is geen losse praat, van de God Pan te zeggen, dat hij al spoedig zijn bokspoten vertoonde. Het enige bezwaar tegen Natuurreligie is dat ze op de een of andere manier altijd onnatuurlijk wordt. Iemand bemint de Natuur 's morgens vanwege haar onschuld en beminnelijkheid, en bij het vallen van de avond, als hij haar dan nog bemint, bemint hij ze vanwege haar duisternis en wreedheid. Bij het aanbreken van de dag baadt hij zich in helder water, zoals de wijze der Stoicijnen dat deed, maar toch baadt hij zich op de een of andere manier op het eind van de dag in warm stierenbloed, zoals Juliaan de Afvallige dat deed. Het louter najagen van de gezondheid leidt altijd tot iets ongezonds. De physieke natuur moet niet tot direct object der **gehoorzaamheid gemaakt worden; ze moet genoten worden en niet vereerd.** Sterren en bergen moeten niet ernstig genomen worden. Als ze dat wel worden, eindigen wij waar de heidense natuurverering eindigde. Omdat sexualiteit gezond is, kunnen we allemaal gek worden van sexualiteit. De theorie dat alles goed is, is een orgie geworden van alles wat slecht is."

UIT TIENTSIN. Chinese overgeblevenen van de door de Japanners gecontroleerde stad Tientsin wachten hun beurt af om voedsel te krijgen. Zij hebben het nodig, zelfs al wordt het hun door de vijand gegeven.

Deze laatste paradox is tevens een antwoord op wat we in de laatste dagen nog al eens hoorden: Dem Reinen ist alles rein.

Nog elders geeft Chesterton er een antwoord op, waar hij schrijft:

„Sommigen aanvaarden in hun bijna al te vergaande vergeestelijking goddelijke zondeloosheid, die ze niet kunnen zien, zelfs niet in hun dromen. **Maar zij loochenen naar het wezen de menselijke zonde die ze kunnen zien op straat. De sterkste Heiligen evenals de sterkste sceptici namen het positieve kwaad als uitgangspunt van hun redenering!**

„Voor de velen, die, zoals de Beurs schrijft, „met vreugde dit bewijs begroe-„ten, dat ook dit bestuur onder leiding „van Gouverneur Wouters op de bres „wenst te staan voor wat men noemt de „goede zeden" willen we hier nog geven de „theologie der kleding" zoals ze weergegeven is door de bekende Protestantse Theoloog Erik Peterson, die in 1930 naar Rome overging.

Het is de schaamte, die er de gevallen mens toe bracht zich te bedekken met een kleed. Schaamte niet alleen over die uitingen van het negatieve leven, die wij gewend zijn heel speciaal met de idee van schaamte aaneen te koppelen, maar over de pure ontluisterde lichamelijkheid zijns lichaams over de opstandigheid en bederfelijkheid des vleses, zoals zij na de zondeval te voorschijn traden.

„Men verbergt het bederft, schrijft Erik Peterson, en men werpt een kleed over de ontbinding"; en hij wijst ons, in een noot, op een parallel, die haast pijnigend is door zijn juistheid: het be**dekken van de doden met een laken...**

„De kleding van de gevallen mens is een **kleding-van-staat**: want zij drukt uit de **status**, de staat van gevallen mens.

Het is een kleed van boete, gemaakt uit de huiden van gestorven dieren, om ons te tonen dat, waar onze weg gaat tussen leven en dood, wij met de dood **moeten betalen het verlies van het para**dijskleed. Daarom droeg St. Jan-de-Dooper een boete kleed van kemelhaar; daarom ook moet de monnikspij gemaakt zijn van wol en niet van linnen.

Het is een kleed, dat niet meer straalt van licht, al spant de mens zich nog zo in om door de veelkleurigheid van zijn kleding de oude glorie te hervinden. En daarom draagt de asceet steeds een kleurloos **kleed**."

Het is een kleed, dat tegelijk de gevallen mens bedekt èn, door zijn onontbeerlijkheid-zelf, het verlies van de oorspronkelijke rechtvaardigheid accentueert: het is een kleed van „burgerlijke" **deugd**, dat voor de oude adel van de Paradijsgenade de eerbaarheid in de plaats stelt der verworven deugden...

We willen gaarne toegeven dat er in deze uiting van Peterson heel wat kunst**matigs** zit.

Maar twee fundamentele gedachten kunnen we hier toch van hem overnemen.

1e. dat de morele behoefte van de mens aan kleding niet kunstmatig is, maar voortkomend uit zijn werkelijke **staat**;

2e. dat (dus) de te geven ergernis niet de enigste maatstaf zijn kan om de morele canones der kleding te bepalen.

De protestante Dr. G. van Woezik heeft in zijn „Gedachten over Kleding" **echter meer concreet vastgesteld** wát de kleding doen moet: verheimelijken wat **krachtens de natuur** der mensen heimelijk moet blijven; de aandacht **wegleiden van** alles wat voorwerp is der bovenbeschreven schaamte; de aandacht concentreren op die gedeelten en die functies van het lichaam, die spreken van de **geest.**

Daar wordt vervolgens uit deze beginselen afgeleid wat de eerbare kleding bekleden moet en wat niet.

Zo mag het menselijk aangezicht als klare spiegel van de geest, de hand als sterkste uitdrukking van het **maken,** van „de geest als daad", onbedekt blijven. Zo behoren die delen van het lichaam die direct heenwijzen naar de negatieve functies zo bekleed te zijn, dat zij de aandacht vangen en heentrekken naar de ontluisterde stoffelijkheid.

Wij aanvaarden die beginselen volkomen. Wij geloven, dat zij een kostbaar hulpmiddel kunnen zijn om aan lieden die het beter willen weten de redelijkheid der Christelijke kledingmoraal duidelijk te maken.

Geestelijke Vrijheid

Wat is de juiste betekenis van: „Vrijheid van godsdienst is te veroordelen"?

Aan een derde artikel door prof. dr. L. Bender O.P. over deze materie in de September-aflevering van „Het Schild" gepubliceerd, ontlenen wij hier een en ander:

De Kerk, die volhoudt, de enig ware Kerk te zijn, kan niet de mening (de leer) huldigen, dat ieder vrij zou zijn de godsdienst te aanvaarden, die hij de juiste acht. M.a.w. de Kerk leert niet: „vrijheid van godsdienst" is een ideaal, is een natuurlijk, onaantastbaar recht, is een beginsel. Als zij dit leert en als beginsel van haar handelen stelde, zou zij daardoor haar eigen standpunt prijsgeven. Dat doet zij dan ook niet; dat doen in ons land wij Katholieken ook nu niet. Doctrinair (in thesi) is dus vrijheid van godsdienst te veroordelen. Deze zin is minder duidelijk; hij kan dubbel opgevat worden en daarom door minder deskundigen misverstaan worden. Hij kan betekenen: 1. Doctrinair houdt de Kerk het beginsel dat: „vrijheid van godsdienst slecht is". 2. Doctrinair (als leer) houdt de Kerk, dat het beginsel, „vrijheid van godsdienst" slecht is.

Het tweede is o.i. duidelijk de bedoeling. De leer (doctrina) van de Kerk is niet: „vrijheid van godsdienst voorstaan is in zich slecht", maar de leer is: „vrijheid van godsdienst als beginsel huldigen is slecht". De Kerk en wij Katholieken huldigen dit beginsel niet. We leren, dat de mens niet uiteraard (steeds, onschendbaar) recht heeft om iedere godsdienst te belijden, te propageren, te onderwijzen, enz. Dat dus niet iedere overheid, die door wetten de propaganda van een godsdienst zou verbieden, noodzakelijk een recht schendt; zoals b.v. een overheid, die zijn onderdanen het huwelijk rechtstreeks verbiedt, een recht schendt. Zo is de katholieke leer. Volgt daar nu uit, dat de overheid, die aan de burgers deze vrijheid laat, tegen het katholieke beginsel handelt? Volgt daar nu uit, dat volgens de katholieke leer de overheid die vrijheid moet onderdrukken? Immers neen! Of in concrete gevallen de vrijheid al of niet gegeven mag worden of zelfs gegeven moet worden, hangt af van de omstandigheden. We hebben hier te doen met de toepassing van meer algemene beginselen der zedeleer op deze concrete gevallen. We zijn in beginsel tegen godsdienstvrijheid, betekent: „godsdienstvrijheid als beginsel verwerpen wij". Het betekent niet, zoals velen menen:„ wij beschouwen het toestaan van godsdienstvrijheid als in zich en dus steeds kwaad.

De katholieke houding inzake godsdienstvrijheid in landen, die niet geheel katholiek zijn, is niets anders dan het beleven van de leer en de leer op dit speciale gebied is weer niets anders dan de consequentie uit de algemene beginselen van de natuurlijke zedeleer. Wie onwankelbaar overtuigd is van de waarheid van zijn godsdienst, zal afwijkende godsdiensten als dwalingen beschouwen. Wie bovendien onwankelbaar overtuigd is, dat God de Katholieke Kerk gewild en als het onmisbaar middel ter zaligheid, dus tot het hoogste geluk, voor alle mensen gesteld heeft, zal het belijden, propageren, enz. van andere godsdiensten, als schadelijk en nadelig voor de mensen beschouwen. Dus als een zeer groot objectief kwaad. Hetgeen uiteraard geen subjectieve goede trouw bij de belijders en ijveraars van andere godsdiensten uitsluit, zoals iedere niet-katholiek evengoed weet als wij.

Nu is het een algemeen beginsel van natuurlijke zedeleer, dat men met geoorloofde middelen het kwaad moet voorkomen, beletten; tenzij uit het beletten van dit kwaad nog groter nadeel volgt, m.a.w. tenzij het middel, dat men ter beschikking heeft, erger is dan de kwaal. Nu heeft, volgens onze leer, in de nu bestaande bovennatuurlijke orde de burgelijke overheid wel niet meer rechtstreeks macht in godsdienstzaken, omdat God door Christus een godsdienstig gezag heeft ingesteld in Zijn Kerk. Maar in samenwerking met de Kerk heeft zij wel recht en plicht om, evenals op alle ander gebied, ook op godsdienstig gebied het kwaad, al wat nadelig is voor het welzijn harer onderdanen, te beletten. Maar ook hier is het algemeen beginsel van toepassing: tenzij uit dit beletten, uit dit ingrijpen nog groter kwaad voorkomt. Nu is het duidelijk, dat in landen met een gemengde bevolking dat grotere, zelfs veel grotere nadeel volgen zou. Daarom is in ons land het handhaven van godsdienstvrijheid niet alleen geoorloofd, maar zelfs plicht. Want het is verkeerd, het is in strijd met een algemeen beginsel van de zedeleer, om door een kleiner kwaad te beletten, een groter kwaad te veroorzaken. Hieruit blijkt dus, dat onze houding inzake godsdienstvrijheid, gezien de omstandigheden waarin ons land verkeert, op hogere zedelijkheidsbeginselen berust.

Het is uit de aard der zaak onmogelijk in bijzonderheden alle nadelen op te sommen, die zouden voortkomen uit een opheffen van godsdienstvrijheid in een land als het onze. Dit hangt allereerst af van de richting, in welke de godsdienstvrijheid zou worden opgeheven. We willen er alleen op wijzen, dat het onjuist en lasterlijk is te beweren, dat wij, Katholieken, alleen godsdienstvrijheid voorstaan, omdat wij zelf er voordeel bij hebben. Dat is in strijd met onze leer en ook met onze praktijk, die heel goed bekend is. Wij maken niet alleen theoretisch onderscheid tussen dwaling en dwalenden, maar doen dat om wille van de praktische consequenties. Daarom bestrijden wij de dwaling op godsdienstig gebied, maar houden bij die bestrijding volop rekening met de belangen der dwalenden, bijzonder nog als wij weten, dat zij in goede trouw en in eerlijke overtuiging die dwaling aanhangen. Min of meer gewelddadige onderdrukking van een godsdienst, die door grote groepen uit over-

tuiging wordt aangehangen, heeft ernstige nadelen, ook voor die mensen zelf: gewetensconflicten, verbittering, etc. Ook met deze nadelen houden wij Katholieken rekening; ja onze leer is, dat het immoreel zou zijn met deze nadelen geen rekening te houden. Daarbij komt dan het grote nadeel voor het algemeen welzijn, doordat de goede samenleving onmogelijk of althans uiterst bemoeilijkt wordt; en dit is een groot belang, niet voor ons alleen, maar voor alle burgers. Op dit gewichtige punt vestigt v. d. Grinten in het aangehaalde citaat speciaal de aandacht als hij schrijft: „met het oog op het doel van de staat, die immers het algemeen welzijn heeft na te streven". Als wij b.v. strijden voor godsdienstvrijheid tegen een dictatuur, zoals in Duitsland nu heerst, dan is dat niet alleen omdat de Katholieke Kerk er groot nadeel van zal ondervinden, maar ook, omdat wij het gewelddadige optreden van zulk een dictatuur tegen joden en protestanten een groot nadeel achten, zowel voor die mensen zelf als voor het algemeen welzijn van ons volk. Als de liberale pers even grote afkeer tot uiting bracht tegen gewelddaden de Katholieken in vele landen aangedaan, als wij voelen en tot uiting brengen tegen geweldpleging tegen joden en protestanten, zouden wij al een grote stap vooruit zijn in de richting van ware vrijheid en recht.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT.

Mussolini is weer van Duitsland naar Italië teruggekeerd. Hij heeft daar o.a. een parade gezien van 250.000 man en toch heeft Mussolini bij zijn terugkeer gezegd, dat zijn bezoek aan Duitsland tot doel had de bevestiging van de vrede in Europa voor alle mensen die van goede wil zijn.

Wanneer nu Mussolini deze goede wil zodanig bedoelt, dat deze steeds een zal moeten zijn met de wil van Italië en Duitsland, dan begrijpen we wel dat deze woorden nietszeggende frasen zijn.

We hebben in 1914 wel ondervonden, dat het woord „si vis pacem para bellum" ook zo'n frase is. Hoogstens wordt door een geweldige bewapening de oorlog uitgesteld om dan ook met des te groter woede en onmenselijkheid los te breken.

Zeker is wel, dat de banden tussen Italie en Duitsland sterker zijn toegehaald en wanneer nu Hitler zijn bezoek aan Rome brengen zal en het er ook zonder incidenten afbrengt als Mussolini dan zal de as van Berlijn—Italië wel zover gevorderd zijn, dat hij draaien gaan kan. Maar met welke gevolgen? Erg gerust zijn we er niet op.

En de andere mogendheden evenmin. In Frankrijk zijn al stemmen opgegaan, dat men daar iets sterkers zoeken moet als het militaire verbond met Rusland. Heel sterk is Marianne dan ook aan het coqueteren met Engeland, the great old man.

Onderwijl merken we ook dat de toestand Engeland Duitsland telkens door ongelukkige incidenten wordt beinvloed, die de verhoudingen tussen beide landen veel minder hartelijk maken.

We hebben momenteel weer een journalistiek incident, waarvan we niet weten of dit een gevolg is van de uitzetting van een Engels journalist uit Duitsland.

Maar door een Engels persbureau is een bericht verspreid dat de Japanse oorlogsschepen Chinese vissers zouden hebben aangevallen en deze ongewapende mensen mededogenloos met machinegeweren hebben neergeknald. Het Duitse schip de Scharnhorst zou een aantal van deze ongelukkige vissers hebben opgepikt.

Nu vertelde de Duitse radio eergisterenavond, dat dit eenvoudig een leugenbericht was en zoals gewoonlijk was men er in Nazidonië helemaal niet over te spreken dat Duitsland werd uitgespeeld tegenover zijn vriend Japan.

Nog steeds vergadert te Geneve de Volkenbond, die al zo weinig belangrijks meer presteert, dat we in de nieuwsberichten moeten zoeken naar mededelingen daaromtrent. Volgens de laatste berichten hebben de Spaanse Minister Delvayo en de Rus Litwinoff daar het hoogste woord gevoerd en vanzelfsprekend tegen Duitsland en Italië. De vroegere Franse premier Blum heeft het nog pogen te sussen, maar deze laatste rede versterkt alleen maar de indruk dat de links-rode elementen in Geneve de lakens willen uit gaan delen, wat aan de wereld even weinig welkom zijn zal, als een dergelijke uitdelerij door fascisten. De gezonde Democratiën zullen voorlopig nog wel hun eigen bedje kunnen spreien.

Verder schijnt men in Geneve zich nog te hebben bezig gehouden met een nieuw patrouilleplan tegen de piraten in de Middellandse Zee, meer naar Italiaanse wensen.

En nu het nieuws over de verschillende oorlogen.

Het schijnt dat er in Spanje nog oorlog is maar veel horen we er niet meer van.

Anders is het tussen Japan en China. Daar blijft de strijd hevig en verliezen de Chinezen wel enig terrein, maar deze terreinwinst kost aan Japan geweldige verliezen aan mensenlevens.

En wanneer het verzet der Chinezen zo blijft aanhouden, dan zal de Japanse militaire operatie van zeer lange duur zijn en nog veel meer geld verslinden. Nog is de Japanse productie-capaciteit zeer groot, maar zijn credietwaardigheid in het buitenland laat veel te wensen over, zodat het bijna geen hoop meer koestert bij rijke buitenlandse mogendheden met kans op succes om leningen aan te kloppen, ook reeds in verband met de grote concurrentie welke het die mogendheden in de Pacific aandoet.

Aangenomen dat Japan in staat is de kosten van een langdurige oorlog te dragen, moet men toch niet vergeten dat Japan een zware concurrentiestrijd wat betreft bewapening heeft te voeren met zijn grote concurrenten. Op dit gebied kan een jaar oorlog Japan ver in de minderheid zijner concurrenten brengen, en dat betekent een sterke afneming van zijn macht in de Pacific en tevens een zware slag voor zijn handel en prestige in de wereld. Het zou ons niet verwonderen wanneer zijn concurrenten in hun hart verlangen dat Japan in een langdurige oorlog wordt gewikkeld, niet alleen omdat zulks een grote verlichting in de bewapeningswedloop zou betekenen, doch ook omdat zij dan tegenover een verlamd Japan zouden staan.

Japanse staatslieden zullen hierover breedvoerig in hun gedachten hebben laten gaan. Het zou ten zeerste in het voordeel van Japan zijn wanneer gezonde inzichten de plannen der Japanse militairisten zouden kunnen dwarsbomen en nog ter elfder ure een vrede bewerken.

BOEKBESPREKING.

Kloosters branden in Barcelona.

door Don Lois Albaron

In dit hevig bewogen verhaal uit de eerste dagen der verwoesting te Barcelona vertelt Loïs Albaron zijn ervaringen van een enkele onheilsnacht.

De realiteit van deze vertelling is voldoende om aan te tonen hoeveel ellende er geleden wordt, wanneer een stad ten prooi valt aan wanorde en willekeur.

De schrijver plaatst ons de gebeurtenissen rauw voor ogen met een typisch Spaans realisme en de vrees, te vervallen in een te grote gevoeeligheid, doet hem hier en daar zelfs cynisch schijnen. Een opmerkzaam lezer zal echter spoedig doorzien, dat dit cynisme veel smartelijk gevoel verbergt, waarvoor de schrijver zich schijnt te schamen.

Het boek is in één adem geschreven onder de onmiddellijke druk van de gebeurtenissen. Het draagt dan ook de sterke sporen van een grote emotie, die ruimschoots vergoedt, wat het relaas aan overwogenheid heeft ingeboet.

Bij de beschrijving van het optreden der Spaanse geestelijkheid dient de Nederlandse lezer in het oog te houden, dat een geestelijke in de zuidelijke landen nauwer meeleeft met de openbare volksgemeenschap, dan dit in noordelijke streken mogelijk is.

Dit voor ogen hebbende, zal men zich minder verwonderen over de vrijmoedigheid, waarmee de hoofdpersonen zich in verschillende kringen bewegen. Ook geeft het milieu waarin de hoofdfiguur arbeidt, voldoende verklaring voor het feit, dat hij zich bijna nergens overgeeft aan vrome overpeinzingen.

De lichte, vriendelijke spot met de hartelijke vroomheid van enkele eenvoudige zielen zal de welwillende lezer niet kwetsen, daar deze humor van de schrijver wordt geboren uit een innige liefde voor zijn volk.

Verkrijgbaar in de boekhandel en bij de uitgevers N.V. Het Nederlandse Boekhuis, Langestraat 70 te Tilburg.
Ingenaaid *f* 1.25
Gebonden *f* 1.75

Vrouwenleven

door Elsa Kaiser

Onder onze vrouwelijke auteurs neemt Elsa Kaiser een geheel eigen plaats in met haar ongekunstelde, levensware vertellingen. Zij stelt haar lezers niet voor zwaarwichtige psychologische problemen:; zij weet, dat in het simpele, alledaagse leven van eenvoudige mensen genoeg tragiek en genoeg humor schuilt voor wie ze weet te ontdekken. Haar liefde gaat niet op de eerste plaats uit naar de vlotte, zakelijke typen, die geen last hebben van overgevoeligheid en zich gemakkelijk door het leven slaan; zij schetst bij voorkeur de levensgang van tere, fijnbesnaarde naturen, die zich in de harde, jachtige moderne samenleving niet op hun plaats voelen en door hun tekort aan levensdurf dikwijls ten onder gaan in de wrede strijd om het bestaan.

Zulk een natuur is de tengere, schuchtere Eva, die zo vurig verlangt te slagen in het leven en zulk een bewondering koestert voor de sterken en moedigen, die zich een doel stellen en dat met onverzettelijke energie blijven nastreven. Zij behoort tot de categorie, die bij verminderde werkgelegenheid het eerst onder de voet wordt gelopen. Tegenslagen breken haar inplaats van haar te stalen. Haar deerniswekkend figuurtje tekent zich des te ijler af naast haar levenskrachtige vriendin, de knappe, evenwichtige Anna, die bereikt wat zij zich gewenst heeft.

Op ongezochte wijze wordt het gezin van Anna's chef, Van Wezel, in het verhaal betrokken. Met dezelfde ontroerende eenvoud schildert de schrijfster hier een huwelijksleven, dat dreigt dood te lopen in schier onmerkbare vervreemding, en een eenzame, onbegrepen kinderziel. En het slot van het boek is ook weer juist zoals het leven zèlf: voor sommigen brengt het een happy end, doch niet voor allen...

Een aangrijpend en actueel verhaal uit donkere crisisdagen, dat door de vele vrienden, die Elsa Kaiser zich heeft weten te verwerven, wèl genoten zal worden.

Verkrijgbaar in de boekhandel en bij de uitgevers N.V. Het Nederlandse Boekhuis, Langestraat 70 te Tilburg.
Ingenaaid *f* 1.75. Gebonden *f* 2.50

AANBESTEDING

De Directeur van Openbare Werken zal op Woensdag 13 October 1937 des voormiddags te tien uur te zijnen kantore te Parera in 't openbaar aanbesteden in perceelen of in massa, perceel A: Het bouwen van 16 woningen met 7 dubbele en twee enkele wasch-huisjes (anex bergplaatsen) met bijbehoorende afrasteringen, rioolering enz. te Rio Canario.

Perceel B: Het bouwen van 1 woning met regenwaterbak, afrastering, rioolering enz te Dominguito en 1 woning met regenwaterbak, afrastering, enz. te Montagne.

Perceel C: Het bouwen van 2 woningen met 2 regenwaterbakken, afrasteringen, rioolering, enz. te Kleine Berg, 3de District met een dubbele strafcel met afrastering, rioolering enz. te Dokterstuin, 3de District en 1 woning met regenwaterbak, enkele strafcel, afrastering, rioolering enz. te Westpunt 3de District.

Bestek en voorwaarden met bijbehoorende teekeningen zijn verkrijgbaar vanaf Maandag 4 October 1937 bij den Dienst van Openbare Werken te Parera tegen betaling van f 25 per stel.

Restitutie per ongeschonden stel binnen drie dagen na aanbesteding ingeleverd, f 22 per stel. Inlichtingen volgens bestek.

De Directeur van Openbare Werken.

J. ten Brink.

PYRAMIDEN-BOUW

Het grote geheim.

Het hellende vlak.

De geweldigste van alle pyramiden, de pyramide van Cheops nabij Gizeh, heeft een grondvlak van 250 vierkante meter en rijst 150 meter hoog op. Als bouwmateriaal hebben hiervoor gediend kalkstenen en rood graniet. De kalksteen komt uit de steengroeven van El Massarah, dat op een afstand van 75 K.M. van Gizeh ligt, het rode graniet moest meer dan 800 K.M. ver weg gehaald worden, uit de omgeving van Asoenan.

Lang heeft men het hoofd er over gebroken hoe men in de oudheid deze ontzaggelijke moeilijkheden, de moeilijkheden van het vervoer, heeft kunnen overwinnen. De reusachtige werken welke hier tot stand zijn gekomen, verwonderen ons des te meer omdat ook het op elkaar stapelen van de kolossale steenblokken een niet minder groot probleem moet zijn geweest dan het transport.

Noch de Egyptische hieroglyphen, noch de Assyrische of Babylonische aantekeningen in weggeschrift geven aanduiding op welke wijze de bouwers van de pyramiden die moeilijkheden meester werden. Heden ten dage bestaat er nauwelijks meer twijfel, of men toen al dan niet gebruik heeft gemaakt van de voordelen, welke het „hellend vlak" bood, een weg, welke thans nog bij primitieve rassen gangbaar is.

Alleen al het even peinzen brengt deze gedachte. Reeds de oudste volken hielden zich bezig met het opwerpen van aarden wallen. Een voorbeeld hiervan, stammend uit de tijd van 1400 voor Christus, zijn de Terramaren; ook de Mountbuilders in Amerika leveren het bewijs hiervoor. Hetzelfde laat zich toepassen op de Europese ringwallen. Toen reeds moesten de grote hoeveelheden aarde uit een veraf gelegen gebied worden gehaald. Vermoedelijk duiden ook de korven- en zakkendragers, welken men vaak op oud-Assyrische en oud-Egyptische voorstellingen aantreft, op het vervoeren van aardmassa's, die nodig waren voor het aanbrengen van hellende vlakken.

Naar alle waarschijnlijkheid ging men bij de bouw der pyramiden als volgt tewerk: Om te beginnen met de eigenlijke bouwarbeid werden de stenen, welke voor de onderste rijen bestemd woren, op hun plaats gebracht en nauwkeurig gepast. Terug maakte men het hellende vlak, zodanig, dat het hoogste punt juist samenviel met het bovenvlak van de steenblokken. Op dit hellende vlak rolde men dan de stenen, die bestemd waren voor de tweede rij en zette ze bovenop de blokken van de eerste rijen. Verder is het wel te begrijpen; op dat eerste hellende vlak maakte men een tweede, waarlangs de stenen van de derde rij omhoog werden gewenteld. Zo werkte men tot het einde toe. Doordat laagsgewijze het ene hellende vlak op het andere was gestapeld, konden de stenen tot het hoogste punt naar boven worden gebracht. Nadat de pyramiden geheel voltooid waren, bracht men de aardmassa's weer weg en gebruikte ze voor het gelijkmaken van de grond. Natuurlijk kon het voortbewegen van de geweldige steenblokken slechts geschieden ten koste van vele, vele mensenlevens. Evenzo ging men te werk, toen men reusachtige stenen loodrecht moest plaatsen. Omstreeks 100 v. Chr. werd b.v. zulk een kolos in de grond geplant, welke een gewicht van niet minder dan vijftig ton had. Eerst bracht men de stenen reus met behulp van ronde houten balken op de bepaalde plaats. Door het gebruik van hefbomen en touwen bracht men de reus tot op het hoogste punt van het hellend vlak.

Men heeft berekend, dat bij de bouw van de Cheops-pyramide het hoogste hellend vlak onder een hoek van 20 graden staat, 750 meter lang is en dat er meer dan 71,2 millioen kubieke meter aarde voor verplaatst is. Uit de inscriptie blijkt, dat niet minder dan honderdduizend mensen jaren bezig zijn geweest om het bouwwerk tot stand te brengen.

Me welk een ontzettende steenmassa's men indertijd werkte, bewijst het duidelijkst het monument van de Egyptische Pharao, Ramses II, dat uit één granietblok is gehouwen. De twintig meter lange blok weegt 887 ton. Van de steengroeven van Assoean, tot de Ramses-Tempel, waar de kolos is opgesteld, zijn in het geheel tweehonderd k.m. Zelfs in deze tijd van moderne, vergevorderde techniek, welke ons zoveel wonderlijks laat zien en die alle begrippen heeft gewijzigd kan men slechts met verbazing en eerbied spreken over het phenomenale resultaat, dat toentertijd, me zulke primitieve hulpmiddelen, tot stand werd gebracht.

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:
4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. Preek.
7 n.m. Lof
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Pietermaai:
4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. (kindermis, niet voor volwassenen)
8.30 v.m Hoogmis.
6.30 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie.

Parochiekerk San Mateo:
4.45 v.m. H. Mis.
6.30 H. Mis
7.45 Kindermis
9 v.m. Hoogmis.
7 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongenscongregatie met Holl. Preek.

Isla kerk Asiento:
5 v.m. H. Mis.
8.15 v.m. Hoogmis.

Parochiekerk Groot Kwartier:
5 uur H. Mis.
8.15 v.m. Hoogmis.
7.— n.m. Lof.

In alle kerken gelegenheid tot Biechten: iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m.; en daags voor iedere grote feestdag.

GERED UIT EEN MIJN. Engelse ingenieurs gaven onlangs te Chatam demonstraties van bruggenbouw bommenwerpen en gasaanvallen. Het plaatje hierboven toont hoe men de mijnarbeiders die door gas getroffen zijn, hulp biedt.

CURACAO.

HET HEILSLEGER JUBILEERT.

Van het Leger des Heils ontvingen wij bericht, dat het dit jaar 50 jaar geleden is dat het Leger des Heils zijn veelomvattende arbeid begon op de West-Indische eilanden, tot welks territorium ook Curaçao ressorteert.

Afgezien hiervan zal het in het begin der volgende maand 10 jaar geleden zijn dat het Leger des Heils in alle bescheidenheid zijn arbeid is aangevangen op Curaçao.

Dit dubbele jubileum hoopt men feestelijk te herdenken met een gezellig samenzijn op het achterterras van het gebouw aan de Hoogstraat op Woensdag 6 October a.s. tot welke bijzondere bijeenkomst behalve het gewone publiek verschillende vooraanstaande Dames en Heren uit onze Curaçaose samenleving zijn uitgenodigd.

Ook in Nederland heeft het Leger des Heils onlangs zijn 50 jarig bestaan gevierd, bij welke gelegenheid Prof. Brom van de Katholieke Universiteit in Nijmegen daarover het volgende schreef in de Maasbode:

Als geestelijke straatvegers hebben ze heel wat zedelijk vuil uit onze steden **opgeruimd, niet met geweld van de politie, om de rust van het fatsoenlijk publiek te verzekeren, maar met de liefde** van de Goede Herder, die 't om de verloren schapen zelf te doen is. Bezwaren tegen hun methodes zijn al te makkelijk voor thuiszittende burgers, kritiek op beginselen valt stelselmatige godgeleerden even licht. Wanneer we dat voorbehoud volledig laten gelden, blijft een gevoel van eerbied en bewondering voor zoveel geestdriftige offers tenslotte overwegend. Zelfs de uitbundigheid van hun openbaar getuigenis lijkt ons Katholieken niet zo vreemd, omdat we heiligen als Bernardinus van Siena en Filip Neri kennen. Laat de verbinding van kruisvaardersvuur en legertucht niet aan een Ignatius van Loyola denken? Het blije geloof, de zichtbare en hoorbare vroomheid, de toegepaste versterving, dat alles schijnt min of meer verwant aan de Moederkerk. Daarom juist kan het Heilsleger nooit aarden in Katholieke landen, waar zo'n reactie en correctie op de Hervorming immers vanzelf spreekt.

Toch heeft het Heilsleger ons ook genoeg te zeggen door het praktisch voorbeeld van sociaal Christendom, dat Kardinaal Manning dadelijk stichtte. En pastoor Ariëns heeft meermalen naar hun zorg voor verlopen en verlaten zielen verwezen, terwijl pater Van Ginneken met Bethanië en de Kruisvaarders van St. Jan, (die zich binnenkort ook op Curaçao komen vestigen) oorspronkelijk 'n soort Roomse uitgaaf van het Heilsleger bedoelde en in het eerste aanstormen van de kleurige Graal een wachtwoord overnam, dat Heilsoldaten zegevierend over de wereld lieten klinken.

Nog kunnen we veel leren van een gemengd godsdienstige en maatschappelijke beweging, die om een grote kleinigheid te noemen, het beheer van alle gelden openlijk verantwoordt en daarmee evenveel waarborgen als opwekkingen weet te geven.

Mocht er hier of daar geloofsgenoten overblijven, voor wie het Heilsleger ondanks zijn gezegend werk verdacht is, laten ze dan eenvoudig twee woorden van de Heiland in persoon bedenken: vooreerst de goddelijke belofte al wat gedaan wordt aan de minsten van de zijnen en verder het hemels antwoord, toen Johannes klaagde, dat er duivels in Jesus' naam werden uitgedreven door personen, die zich niet bij de apostelen aansloten: „Wie niet tegen ons is, is voor ons".

Wat een geruststelling in deze dagen, nu de halve wereld tegen het Godsgeloof wordt opgestookt! Wij verheugen ons van harte in waarheid, dat het Heilsleger met vrome mening zo veel goed heeft gedaan en doorgaat te doen.

Sanatorium „het groene kruis".

We lezen hieromtrent in de kroniek van de West-Indische Gids:

Reeds enige maanden geleden werd het bekend, dat van Curaçao uit aan de bond der Nederlandse diakonessenhuizen is verzocht de verzorging van het sanatorium „Het groene kruis" op zich te nemen.

Thans vermeldt het jaarverslag van deze bond: De N.V. Sanatorium het Groene Kruis te Curaçao werd in het afgelopen jaar geholpen door een commissie uit ons Bestuur, bestaande uit de Heren Dr. O. Norel, Jhr. Sickinge en Dr. A. de Mol van Otterloo. Reeds werden enige personen uitgezonden; de werkzaamheden gingen nu en dan nog wat stroef, het contact met Curaçao is moeilijk en de omstandigheden daar zijn ons nog te onbekend. Wij vertrouwen dat zulks zal verbeteren nu Zr. Dersjant, de eerste directrice, te Willemstad is aangekomen en ons kan inlichten, met kennis van zaken aan deze zijde tegelijkertijd.

KON HUISHOUDING NIET MEER DOEN.

Zij leed aan voortdurende verstopping en hoofdpijnen.

Tenslotte vond zij het juiste middel. Lees slechts haar brief:

„Jarenlang leed ik aan verstopping, waaraan blijkbaar niets meer te doen was. Mijn bloed was door de opgehoopte afvalstoffen vergiftigd. Dit verzwakte mij dusdanig en maakte mij zoo zenuwachtig, dat ik niet meer in staat was mijn huishouding te doen. Toen besloot ik eens een proef met Kruschen Salts te nemen. In korten tijd reeds was mijn toestand sterk vooruitgegaan. Ik slaap nu veel beter en mijn constipatie is verdwenen. Ik voel mij niet meer zoo moe en mijn werk valt mij nu ook weer veel gemakkelijker. Ik dank dit alles aan Kruschen Salts." Mevr. B.

De helft van alle kwalen, waaraan de menschheid lijdt, is te wijten aan onvoldoend werkende afvoerorganen, waardoor het bloed verontreinigd wordt. Men zal daardoor niet alleen gaan lijden aan hoofdpijnen en voortdurende vermoeidheid, maar ook ernstige rheumatiek, jicht en ischias kunnen hiervan het gevolg zijn. De zes zouten, die Kruschen Salts bevat, sporen ingewanden, lever en nieren aan tot krachtiger werking. De constipatie wordt hierdoor overwonnen en de afvalstoffen worden langs de natuurlijke kanalen uit het lichaam verwijderd. De pijnen nemen af, de oogen staan weer helder, de energie keert terug. Men voelt zich frisscher, jeugdiger en krachtiger, in het kort gezonder, een ander mensch.

No. 257.

Gouden feest.

Maandag a.s. 4 October viert de Eerw. Zuster Nicomeda (Mej. Corna Cath. Toethuizen) haar gouden professiefeest.

Zuster Nicomeda werd geboren te Heusden op 14 Nov. 1862; geprofest op 4 Oct. 1887 en kwam 21 Jan. 1890 op Curaçao.

47 Jaren is ze hier onafgebroken werkzaam geweest in de scholen op de buitenstaties en thans doet ze op Welgelegen nog kleine huiselijke bezigheden.

We kunnen niet anders als die dag een dankbaar gebed naar de hemel zenden voor het vele goede, wat Zuster Nicomeda voor het onderwijs in de buitendistricten heeft verricht.

Moge ze nog menig jaar genieten van een gelukkig otium cum dignitate.

CURAÇAOSCHE BANK.

Het is thans de tijd dat van de verschillende instellingen de verslagen binnenkomen. Zo ontvingen we thans na dat van de Kamer van Koophandel het verslag 1936 van de Curaçaosche Bank.

Ook dit verslag opent met een overzicht over de economisch toestand.

Het tweede gedeelte geeft dan een verslag van de Bank.

We lezen daarin o.a.

De grote bedrijvigheid in de Oliemaatschappijen, de opleving van de handel, de steeds toenemende woningbouw, de scherpe concurrentiestrijd tussen de twee commerciële banken en gedeeltelijk ook de devaluatie, deden de vraag naar circulatiemiddelen vrij belangrijk toenemen, zodat aan bankbiljetten ruim f787.000.— meer moest worden uitgegeven, waardoor het bankbiljetten-kapitaal de f 5.000.000. overschreed en ook nog aan zilver- en pasmunt ongeveer f 93.000.— in omloop moest worden gebracht.

We lezen verder dat het laagste bedrag der bankbiljetten in omloop was:

op 31 Mei. 4.216.866.50 met een dekking van 95%

Het hoogste bedrag was op 31 Dec. **5.117.751.50 met een dekking van 84%.**

Uit te zenden Ambtenaren.

We lezen in de Nederlandse bladen als bestemd voor de dienst op Curaçao:

Uit Zaandam: A. H. van As, Bootenmakersstraat 94, voor de betrekking van hoofd der openb. school te St. Nicolaas (Aruba).

Uit Twello: H. Radstake, J. 400, voor de betrekking van onderwijzer b.h. o.l.o. in Curaçao.

Uit Lutkewierum 17: M. Hoekstra, voor de betrekking b.h. o.l.o. in Curaçao.

Uit Station-Harderwijk: Jan Pauw, p.a. C. Mooyboer, tekenaar-veldassistent voor de kadasterdienst in Curaçao.

De K.L.M.

In dank ontvangen van de K.L.M. enkele reclame-vloeibladen.

Handboek van het Gebiedsdeel Curaçao.

De Kamer van Koophandel meldt ons: Zoals bekend is, zal op 3 October a.s. de bekende Nederlandse auteur, Mr. W. J. van Balen, aan wien het schrijven van een handboek van de **6 eilanden** van ons Gebiedsdeel is opgedragen, met het ss. „COSTA RICA" arriveren. De bedoeling van deze opdracht is grotere bekendheid aan ons Gebiedsdeel te geven en daardoor het vreemdelingenbezoek te bevorderen. Eerst zal het handboek in de Nederlandse taal worden uitgegeven, hetgeen in Maart 1938 zal plaatsvinden, onmiddellijk gevolgd door een Engelse uitgave.

De Heer van Balen is een kenner van Zuid-Amerika zoals er geen tweede in Nederland te vinden is. Hij heeft verschillende boeken over Noord-, Midden- en Zuid Amerikaanse onderwerpen geschreven, alsook verschillende studies het licht laten zien op het gebied der Spaanse en Portugeese koloniale geschiedenis als „Het leven der oude Incas", „De tocht naar Florida" en „De ontdekking van de Wereld". Ook heeft hij een boek geschreven over de ontwikkeling van het toerisme in Portugal („Portugal, de tuin van Europa"). Verder schreef hij „De gelukzalige eilanden", alsmede het zeer verdienstelijke rapport der commissie, ingesteld door de Regering, over het vreemdelingenverkeer in Nederland. Zijn laatste boek „Het Werkende land" ligt velen nog vers in het geheugen. Dat hij deel uitgemaakt heeft van de Nederlandse handelsmissie, welke zo juist heel wat landen van Zuid-Amerika bezocht heeft, moge als bekend worden beschouwd.

De Heer van Balen zal een tweetal maanden ons Gebiedsdeel bezoeken om door eigen aanschouwing de zes eilanden te leren kennen en zijn indrukken met zijn ervaren pen in een vlot geschreven handboek neer te leggen.

Onze Kamer ziet dus met vol vertrouwen de uitgave van het boek tegemoet.

Gezien de grote kosten, waarmede de uitgaven van deze Nederlandse èn Engelse editie gepaard gaan, heeft onze Kamer besloten de handel uit te nodigen advertenties in het handboek te plaatsen, zoals trouwens ook het geval is met b.v. de handboeken van Trinidad, Barbados en Jamaica. Zij hoopt dat van deze gelegenheid ruim gebruik zal worden gemaakt.

S.S. Costa Rica".

Het s.s. „Costa Rica" wordt onvoorziene omstandigheden voorbehouden a.s. Maandag om zes uur 's ochtends alhier verwacht, komende van Europa".

Er zullen hiermede de navolgende passagiers alhier arriveren:

Hr. en Mevr. C. W. Verwaay, Hr. W. J. van Balen en echtgen., Mevr. L. T. A. Labrijn, Hr. en Mevr. R. Gehrels, Hr. Chr. Winkel, Mej. A. E. Merkies, Mej. N. Pyttersen, Hr. en Mevr. C. Valkenburg en zoon, Hr. A. de Vries, Mevr. IJ. van der Veen en dochter, Hr. en Mevr. Fruchter, Mej. A. Boutmy, Hr. en Mevr. R. en twee kinderen, Hr. en Mevr. Hoekstra, Hr. R. Passega, Hr. C. IJzersman, Hr. W. J. C. Sevenhuysen, Hr. C. de Neeff, Hr. P. van der Jeugd, Hr. J. S. Bergman, Hr. A. H. van As, Hr. H. Radstake, Hr. J. W. Visscher, Hr. A. Ebels, Hr. W. J. E. Lablans, Hr. W. A. Roerhorst, Hr. W. V. Greve, Mej. G. Rienstra, **Hr. W. A. Lendering, Hr. J. C. van Tiggelen, Hr. Th. J. C. Oostveen, Hr.** J. B. Toorenburg, Hr. G. van der Spelt, Hr. L. M. J. van der Star, Hr. L. T. Schilperoord, Hr. J. Felten, Hr. E. Diaz, Hr. J. Wouters en echtgen. en Mevr. Z. Pijpers en twee kinderen.

Verduistering.

Door de 52 jarige koopman M. werd bij de Politie aangifte gedaan van verduistering van een klein bedrag geld te zijnen nadele, gepleegd door zijn knecht.

Diefstal.

Door de 18 jarige vrouw P. werd bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van een hoeveelheid meubelen. Een onderzoek wordt ingesteld.

Als verdacht van diefstal met braak is door de Politie aangehouden en aan het Hoofdbureau van Politie in bewaring gesteld, de vrouw A. C.

Aanrijding.

In de nacht van 25 op 26 September 1937 had er op de weg naar Caracasbaai een aanrijding plaats tussen twee autobussen. Een der bestuurders bekwam hierbij een onbeduidende wonde aan zijn rechterarm. De materiëele schade was echter vrij groot.

Aanrijding.

In de nacht van 25 op 26 September j.l. had er op de weg naar Caracasbaai, nabij de Politiepost Dominguito een aanrijding plaats tussen een huurauto en een luxe-auto, waarbij de 26-jarige Venezolaanse vrouw G., die in de luxe auto had gezeten, vermoedelijk haar knieschijf heeft gebroken. Zij is ter verpleging in het hospitaal opgenomen. Naar de oorzaak van de aanrijding wordt een onderzoek ingesteld.

Diefstal.

Door de 60-jarige vrouw B. werd bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van een bedrag aan geld en enige gouden sieraden. Naar de dader wordt een onderzoek ingesteld.

Beroepsongeval.

Vrijdag j.l. had er een bedrijfsongeval plaats op het C.P.I.M.-terrein alhier, waarbij de 23-jarige J. vrije ernstige brandwonden opliep. Hij is ter verpleging opgenomen in het St. Elisabethsgasthuis alhier.

Diefstal.

Als verdacht van diefstal van enig keukengerei is door de Politie aangehouden de 34-jarige M. Na verhoor en bekentenis is de man onder aanzegging van proces-verbaal op vrije voeten gesteld.

Vernieling.

Door de 30-jarige restauranthouder Sh. werd bij de Politie aangifte gedaan van vernieling, gepleegd door een zekere C.

Een onderzoek wordt ingesteld.

Diefstal.

Door de 44-jarige Van K. werd bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van een geldsbedrag uit een keet te Bullebaai.

Naar de dader wordt een onderzoek ingesteld.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Gouvernements-Secretarie.

Willemstad, de 30ste September 1937.

De heer Ismael Ramirez is met ingang van de 1ste October 1937 benoemd tot tijdelijk hulpseiner bij de Lands Radiodienst in Curaçao en tijdelijk geplaatst als hoofd van de post voor draadloze telegrafie op Bonaire.

De seiner bij de Lands Radiodienst I. I. Frigerio is met ingang van de 1ste October 1937 eervol ontheven van de functie van hoofd van de post voor draadloze telegrafie op Bonaire, overgeplaatst naar Aruba en werkzaam gesteld als seiner bij het Lands Radiostation op dat eiland.

De klerken M. J. Huith, werkzaam ten kantore van de Koloniaal Ontvanger alhier, Mej. J. F. Beaujon, werkzaam ten kantore van de Burgerlijke Stand en de bevolkingsboekhouding op Curaçao, H. A. Maduro, werkzaam ten parkette van de Procureur-Generaal en A. Boomgaart, werkzaam ten kantore van de Burgerlijke Stand en de bevolkingsboekhouding zijn met ingang van de 1ste November 1937 bevorderd tot adjunct-commies.

De Adjunct-commies Mevr. A. A. Geldens-Ecker, werkzaam ter Administratie van Financiën is met ingang van de 1ste Januari 1937 bevorderd tot commies.

Gerekend te zijn ingegaan de 20ste Augustus 1937 is de heer Dr. W. J. Goslinga voor de duur van vijf jaren belast met de waarneming van de betrekking van Inspecteur van het Onderwijs in Curaçao.

De heer A. Hermus, Inspecteur van het R.K. Bijzonder Onderwijs, is eervol ontheven van de verdere waarneming van de betrekking van Inspecteur van het Onderwijs.

De heer J. van Delden, kommies der belastingen 1e. klasse is benoemd tot buitengewoon agent van politie voor wat betreft de uitgestrektheid van het eiland St. Maarten.

De kommies der belastingen 2de klasse I. W. Guda is benoemd tot buitengewoon agent van politie voor wat betreft de uitgestrektheid van het eiland Saba.

De kommies der belastingen 2de klasse H. I. Lopez is benoemd tot buitengewoon agent van politie voor wat betreft de uitgestrektheid van het eiland St. Eustatius.

De Gouvernements-Secretaris,
GRONEMEIJER.

DE FILM VAN DE WEEK

Van 1 tot en met 7 October 1937.

Roxy.

Mr. Deeds goes to town.
Romeo & Julieta.
The Devil is a Sissy.

Cinelandia.

Thė White Angel.
Ramona.
Armoured car (Kinderen)
All American Chump.
Second Wife
Longest Night.

Hollywood.

Walking on Air.
To Marry with Love

Het Colegio Welgelegen.

Zoals onze lezers weten, is het internaat Welgelegen in het bijzonder aangewezen op leerlingen van de omliggende republieken.

Was het enkele jaren geleden zeer moeilijk om vanwege valuta en vooral door tegenstand van de betreffende regeringen een voldoend aantal leerlingen te hebben, thans is deze toestand merkbaar verbeterd en mocht het College deze week de 100ste leerling inschrijven.

Onze gelukwensen.

Muziekuitvoering a.s. Zondag 8 uur n.m. Brionplein. Korps Santa Cecilia.

1. Wilhelmus
2. Freu um Freu (Mars)
3. La Fille du Regiment (fant.) Donizetti
4. Ensueño Seductor (valse), J. Rosas
5. Te Adoro (Danza), Campos

PAUZE

6. Loreley (Paraphrase), J. Nesvadba
7. Tempelweihe (fest. Ouvert.), Kéler-Béla
8. La Grazine (Mazurka russe), La Ganne

K
KRO
O

Wereldprogramma
19.24—20.24 uur Curaçaotijd
Via P.C.J. Golflengte 31.28
3 October 1937.

1. Gramofoonmuziek.
2. Actuële Aetherflitsen
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O.
Via de P. H. I. op Golflengte 25.57 M.
Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. Wat in Nederland verscheen door Anton van Duinkerken.
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

Regenval.

Gedurende de maand September gaf de regenmeter van het St. Thomas College een regenval van 110.4 m.m.

Vanaf 1 Januari tot 1 October 231.3 m.m

DE WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs- & Nieuwsberichten"

In Shanghai zijn momenteel 500 personen aan de cholera overleden. Terwijl er nog 2 duizend zieken zijn en een even groot aantal in observatie is.

In verband met de moord op de Britse officieren in Nazareth, werden tot nu toe 200 personen gearresteerd waaronder de burgemeester van Jerusalem.

Er is sterke censuur en alle telefoonverbindingen zijn op bevel van de regering afgesneden.

UIT NEDERLAND.

Volgens een officiële opgave van het bureau voor de statistiek bedroeg het aantal slachtoffers van verkeersongelukken in Nederland in de periode Mei tot en met Augustus het schrikbarende aantal van 213 doden en 1760 personen, min of meer ernstig gewond. In verband met deze cijfers wordt in sommige bladen er op gewezen dat ondanks de krachtige verbetering van het wegennet en het verkeersonderricht aan jongeren de ongelukkencurve nog steeds niet naar beneden loopt.

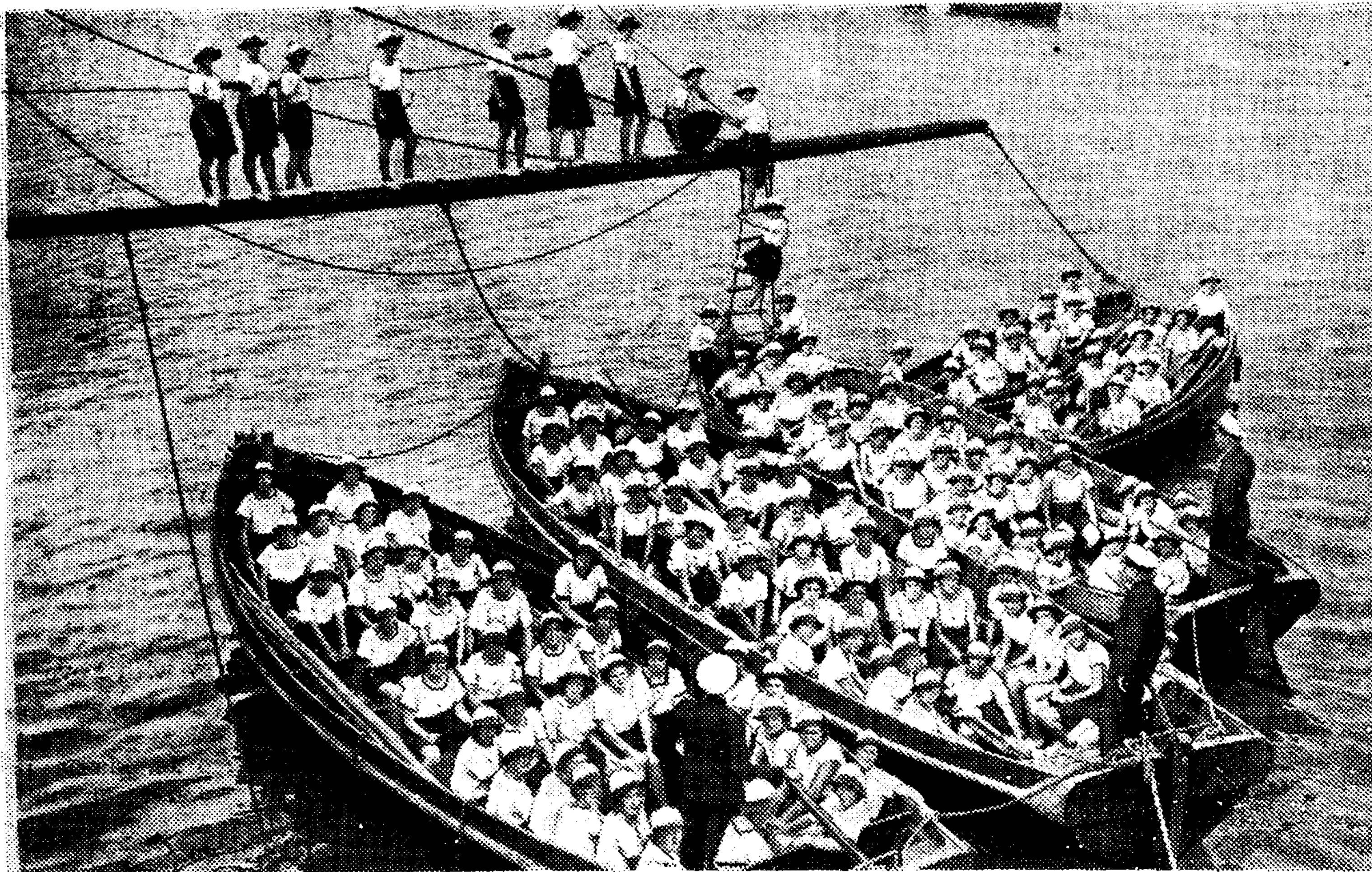
H.M.'s Hertog Hendrik heeft de convooidienst in de Straat van Gibraltar van H.M.'s Johan Maurits van Nassau overgenomen, gedurende de tijd dat dit schip Gibraltar aandoet voor het bijbunkeren van brandstof.

Minister Van Boeyen heeft het ziekenhuis verlaten, waar hij een ernstige operatie onderging. Hij zal nu een rustkuur beginnen alvorens zich weer aan zijn ministeriële taak te kunnen wijden.

Een aantal Hongaren heeft een dankbaarheidscomité opgericht, dat zich ten doel stelt dankbaarheidsmonumenten op te richten in de landen die na de oorlog zo liefderijk de Hongaarse kinderen opnamen. Het eerste monument zal in 1938 in Nederland onthuld worden; daarna volgen in 1939 en 1940 dergelijke monumenten in België en Zwitserland. Naar verluidt werden uit alle lagen der bevolking bijdragen voor deze plannen toegezegd.

De Amsterdamse rechtbank heeft uitspraak gedaan in de zaak tegen de man die gedurende een incident op het Blauwe zand stenen had gegooid naar de auto van Mussert, leider van de NSB in Nederland. De beklaagde werd veroordeeld tot 3 maanden gevangenisstraf met aftrek van de tijd doorgebracht in voorlopige hechtenis, zodat hij onmiddellijk in vrijheid gesteld kon worden. In de loop van October zal thans Mussert terechtstaan wegens bedreiging.

Te Den Haag overleed de oud-directeur van de Openbare Werken te Curaçao, de Heer M. J. Selhorst.

MEISJES OP ZEE. Enige meisjes van de Girl Guide Association uit alle delen van Engeland, die een week lang geoefend werden in het zeemansleven, verlaten hier het oefenschip Implacable, het laatste schip dat overgebleven is uit de Trafalgarstrijd.

UITVINDINGEN, DIE MILLIOENEN OPBRACHTEN.

Het toeval speelt een grote rol.

Het Amerikaanse patentbureau, dat kort geleden zijn honderdjarig jubileum heeft gevierd, heeft ter gelegenheid daarvan een jubileumuitgave het licht doen zien, waarin onder meer de vraag wordt behandeld, welke uitvindingen in de afgelopen honderd jaar de grootste verandering in de wereld hebben teweeggebracht. De samenstelling van de lijst dezer uitvindingen, zoals zij door het instituut wordt gegeven is kenschetsend voor de practische zin der Amerikanen. Zij geeft de belangrijkste twaalf uitvindingen in deze volgorde: 1. de telefoon (Bell), 2. het electrische telegram (Morse), 3. electrisch licht, 4. bioscoop, 5. gramofoon (Edison), 6. vliegtuig (Wright), 7. luchtdrukrem (Westinghouse) 8. linotype-zetmachine (Mergenthaler), 9. radio, 10. naaimachine (Howe), 11. ringspinmachine, 12. maaimachine.

Hoe uitvindingen tot stand komen.

Wat ons in de dan volgende beschouwingen vooral interesseert, zijn de oorzaken, waaraan de nieuwere uitvindingen hun ontstaan te danken hebben. Hier heeft men voor een deel de uitvinders zelf aan het woord gelaten en zij hebben bijna zonder uitzondering verklaard, dat het een of ander eigenaardig toeval was, dat hen tot hun uitvinding gebracht heeft. Aan een man, die in een vlaag van drift een fles op de grond gooide, hebben wij bijvoorbeeld het onbreekbare glas te danken. Eduard Benedictus heet deze uitvinder. In woede ontstoken over het al te hardnekkig aandringen van een schuldeiser, smeet hij een fles tegen de grond. Tot zijn verwondering bleef de fles heel. Nu gooide hij met opzet de fles nog eens, met volle kracht op de grond. Weer bleef zij heel en nu herinnerde Benedictus zich, dat er geruime tijd geleden een chemische oplossing in de fles was geweest. De vloeistof was verdampt en had over het glas een soort van doorschijnend huidje gevormd, waardoor het een buitengewoon weerstandsvermogen had verkregen. Benedictus werkte deze ontdekking uit en kwam daarmede tot de uitvinding van het onbreekbare glas.

Een Amerikaans student, Sieberger genaamd, een jongmens dat nogal op zijn gemak gesteld was, vond het altijd heel onaangenaam, dat hij elke dag zoveel trappen moest klimmen. Hij was lid van de Amerikaanse Yale-universiteit en verzuimde herhaaldelijk het begin van de colleges, als hij zich van de ene verdieping naar de andere moest haasten. Zo begon hij, eerst meer voor de grap, zich met het denkbeeld van een roltrap bezig te houden. Zijn vrienden schudden het hoofd over zijn dwaas idee, toen Sieberger hen de eerste keer op zijn kamers het model van een rollende trap uit sigarenkistjes in elkaar geknutseld, demonstreerde. Maar het duurde niet lang of een liftfabriek werd op de vinding van de gemakzuchtige student opmerkzaam gemaakt en zij kocht hem zijn uitvinding voor een fantastisch bedrag.

Van rubberzool en politiefluit.

Aan een bijzonder komische samenloop van omstandigheden dankt de Ier O'Sullivan zijn millioenenvermogen. Hij was werkzaam in een fabriek en had dikwijls als gevolg van het vibreren van het lokaal, hetwelk veroorzaakt werd door de machines, last van buikpijn. Om dit euvel te verhelpen legde hij ten slotte een rubbermat onder zijn werktafel. De volgende dag was de mat gestolen. Toen dit nog een tweede maal gebeurde, kwam O'Sullivan op het denkbeeld, een stuk rubber onder zijn schoenen te spijkeren, teneinde op deze wijze de trillingen van de vloer op te vangen. Niet lang daarna liet hij zijn idee pantenteren en in minder dan geen tijd werd hij algemeen als de uitvinder van de rubberzool gevierd en verdiende hij millioenen.

Joseph Hudson is een man, die in letterlijke zin naar zijn geluk gefloten heeft. Hij schepte een kinderlijke genoegen in het maken van fluitjes, die een lange triller voortbrachten. De Londense politie-president hoorde hem op een plein fluiten en bedacht, dat zo'n fluitje wel eens een uitstekend middel kon zijn voor de politieagenten om elkaar signalen te geven. Hij gaf de sprakeloze heer Hudson order, 21.000 van zulke trilfluiten te maken en van die dag af was de uitvinder een „homme arrivé."

Gesuikerde pillen en caseïne.

Sir Henry Wellcome, een man die eeuwig sukkelde, kwam op de gedachte de pillen, die hij bijna doorlopend moest slikken, met een suikerlaagje te overtrekken, opdat ze wat minder onaangenaam zouden zijn. Dank zij deze inval kon hij een vermogen van vier millioen pond sterling nalaten.

Frederick Walton legde eens een stuk schors over een open verfpot en liet deze enige dagen in de buitenlucht staan. Het onvoorziene resultaat was de uitvinding van het linoleum. Toen Joseph Gidden, een eenvoudige boer, zijn afrastering van ijzerdraad van weerhaken voorzag, kon hij weinig vermoeden, dat hij daardoor tot uitvinder van het prikkeldraad en tot millionnair zou worden.

Een klein stukje kaas, dat als lokaas voor snoeplustige muizen was neergelegd, bracht niet alleen een ommekeer in het leven van een chemicus, doch werd voor de gehele wereld van belang. De chemicus had de kaas in een muizenval neergelegd. Vervolgens opende hij een fles formaldehyde om instrumenten te desinfecteren. Door een onhandige beweging ging er een scheut van het zuur over de kaas in de muizenval, die daardoor in een harde substantie veranderde. De eerste caseïne was ontstaan, het nieuwe materiaal, waaruit verfstoffen, kalk, kit, galaith, lak, plakmiddelen, papier, enz. zouden worden vervaardigd en dat tegenwoordig dient voor de fabricage van duizend en één gebruiksvoorwerpen — van telefoontoestellen tot inktpotten en asbakjes toe.

Zo maakt het toeval uitvinders — vandaag nog precies als honderd jaar geleden.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond."

COMPETITIE-PROGRAMMA

MUNDO NOBO

A-Klasse:

A-Klasse		Res. A-klasse	
10 Oct.	: R.C.C. 1 — Transvaal (O. Corsica)	10 Oct.	: J. Hol. 2 — S.U.B.T. 2 * (H. Nevel)
17 Oct.	: J. Hol. 1 — Hercules 1 ** (L. Willems)		
24 Oct.	: Volh. 1 — Transvaal 1	24 Oct.	: Atletico — D.D.V.O. *

RIO CANARIO.

3 Oct. : Asiento-Zilveren-Bal wedstrijden

Res. A-klasse.		Res. A-klasse.	
10 Oct.	: Asiento 2 — Scherp. 2 (L. Ramos)	10 Oct.	: Hercules 2 — Volh. 2 (V. B. Manuel)
17 Oct.	: Asiento 1 — Volharding 1 (A. Jesurun)	17 Oct.	: Atletico — Feijenoord (A. D. Joens)
24 Oct.	: Asiento 1 — Hercules	24 Oct.	: J. Curaçao — D.C.C. *

SCHERPENHEUVEL.

		10 Oct.	: Be Quick — Hilversum (A. Ercol)
		10 Oct.	: D.C.C. — Hilversum * (I. Dania)
		Res. A. klasse	
17 Oct.	: S.U.B.T. 1 — Hollandia 1 (B. Dijk)	17 Oct.	: R.C.C. 2 — Scherp. 2 * (Chr. Wix)
24 Oct.	: Scherph. 1 — Hercules 1		

De wedstrijden aangegeven met * beginnen om half vier.
De wedstrijd aangegeven met ** begint om half vijf.
De andere wedstrijden beginnen om kwart voor vijf

Ingeschrreven als werkende leden van Transvaal: M. Nahar, F. de Vries, J. Dijkstra, C. Casper, E. de Meza en A. Zeedijk.

De leden worden herinnerd aan de inoortraining des Dinsdags- en Vrijdagsavond van half acht tot acht uur precies in het lokaal van de Hendrikschool.

Ingeschreven als werkend lid van S.U.B.T.: A. Escobar.

Met ingang van heden is de royering van het Jong Holland-lid W. LEERS tot deelname aan alle internationale wedstrijden, voorwaardelijk, met een proeftijd van één jaar, opgeheven.

Met ingang van heden voorlopig geschorst van deelname aan alle wedstrijden in C.V.B.-verband wegens hun gedrag in C.V.B.-verband wegens hun gedrag gedurende de wedstrijden op resp. 22 en 31 Augustus 1937:
het P.S.V.-lid. A. Beeldstroo
het S.U.B.T.-lid J. Christian

De navolgende straffen, wegens het niet spelen van vastgestelde wedstrijden, opgelegd aan de verenigingen:

D.C.C.	ƒ 5.—	boete wedstrijd 8 Augustus 1937
Feijenoord	ƒ 5.—	boete wedstrijd 8 Augustus 1937
R.C.C.	ƒ 5.—	boete wedstrijd 8 Augustus 1937

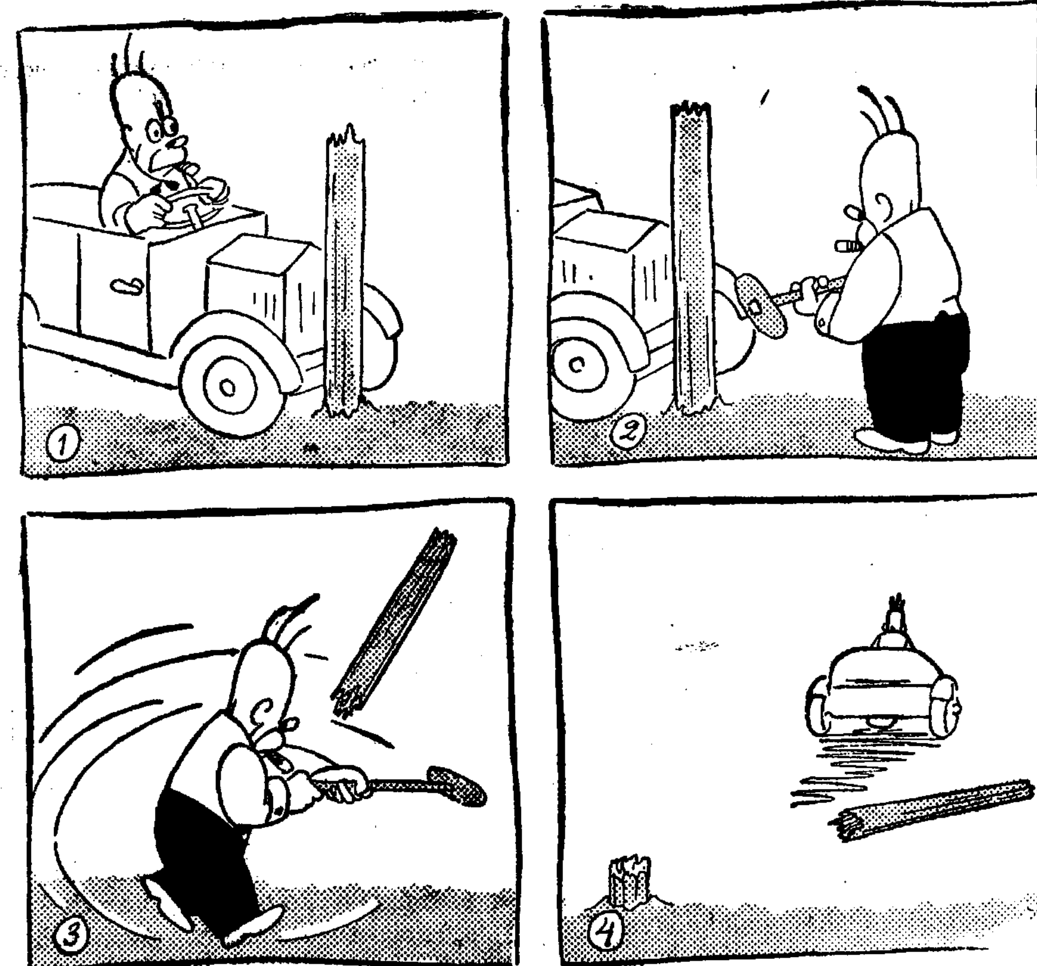
Teneinde bestaande misverstanden op te heffen, deelt het Bondsbestuur mede dat vervoerkosten voor niet gespeelde wedstrijden wegens het niet opkomen van scheidsrechters of tegenpartij, op behoorlijk gespecificeerde declaraties moeten worden gesteld alvorens tot betaling zal worden overgegaan.

Gemaakte vervoerkosten voor laatstgenoemde gevallen zullen door het Bondsbestuur op wegblijvende verenigingen worden verhaald.

Ingeschreven als werkend lid van Hollandia: H. van Woudenberg.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, de heer H. A. Dennert, Breedestraat 181, telefoon 640.

HET BESTUUR.

DE AUTO VAN ADAMSON HEEFT GRILLEN